

ที่ ฉช ๐๐๑๙/ว ๑๔๑๗

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
ถนนเรืองวุฒิ ฉช ๒๔๐๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “โคกหนองนาโมเดล”

เรียน พัฒนาการอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รูปแบบแนวคิดโคกหนองนาโมเดล จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงานหมู่บ้านเป้าหมาย โคกหนองนาโมเดล จำนวน ๑ ฉบับ

จากการประชุมกรรมการพัฒนาชุมชน ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีแนวทางให้ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “โคกหนองนาโมเดล” ในขั้นทำเป็นอาชีพ มีเป้าหมายที่จะดำเนินการหมู่บ้านละ ๑ คน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ จึงขอให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอได้สำรวจเกษตรกรที่ดำเนินการตามแนวทางโคกหนองนาโมเดล และรายงานผลตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ให้จังหวัดทราบภายในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวฉัตรประอร นิยม)
พัฒนาการจังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน

โทร ๐-๓๘๕๑-๑๒๓๙ โทรสาร ๐-๓๘๘๑-๔๔๔๓

โลก ของ น ไชเตล

สถาปนิกกรรฐกาพอเพียง มูลนิธิกรรฐนรรรมชาติ

๐ ป่า 3 อย่าง
ประโยชน์ 4 อย่าง

๐ พืชผัก
สวนครัว

๐ เมื่อฝนตก
น้ำฝนซึมลงใต้ดิน

๐ ทุ่งนา

๐ หนองเก็บน้ำ

พดดินเก็บน้ำ
20 เมตร

กินผลและกิ่งก้าน
เพื่อกินน้ำและปลูกพืช

๐ ขั้วพันธุ์ท้องถิ่น
โตขึ้นได้ 2 เมตร

๐ ขั้วอินทรี
รากยาว

๐ กล้วยแพะ
อนุรักษ์ดินและน้ำ

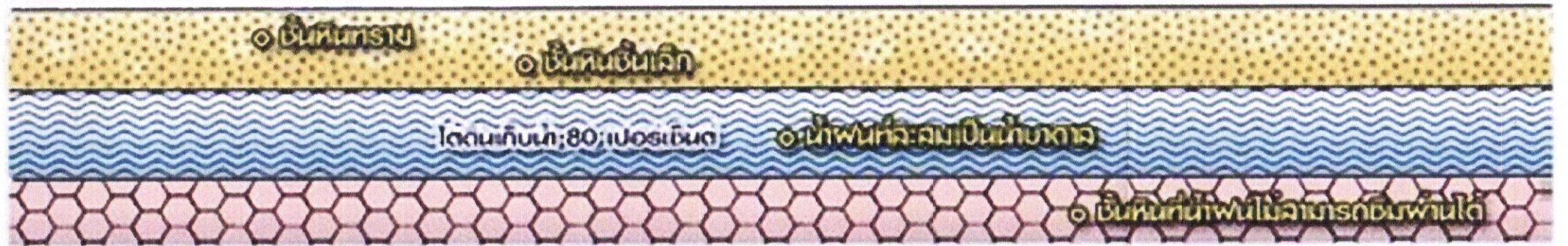
๐ ชั้นหินทราย

๐ ชั้นหินชั้นเล็ก

โถงดินเก็บน้ำ: 80 เมตร

๐ น้ำฝนที่ละลายเป็นน้ำบาดาล

๐ ชั้นหินที่น้ำฝนไม่ไหลมารวมกัน

“โคกหนองนาโมเดล”

หลุมขมขมกรกแบบพื้นที่ลุ่ม
“โคก หนอง นา โมเดล”

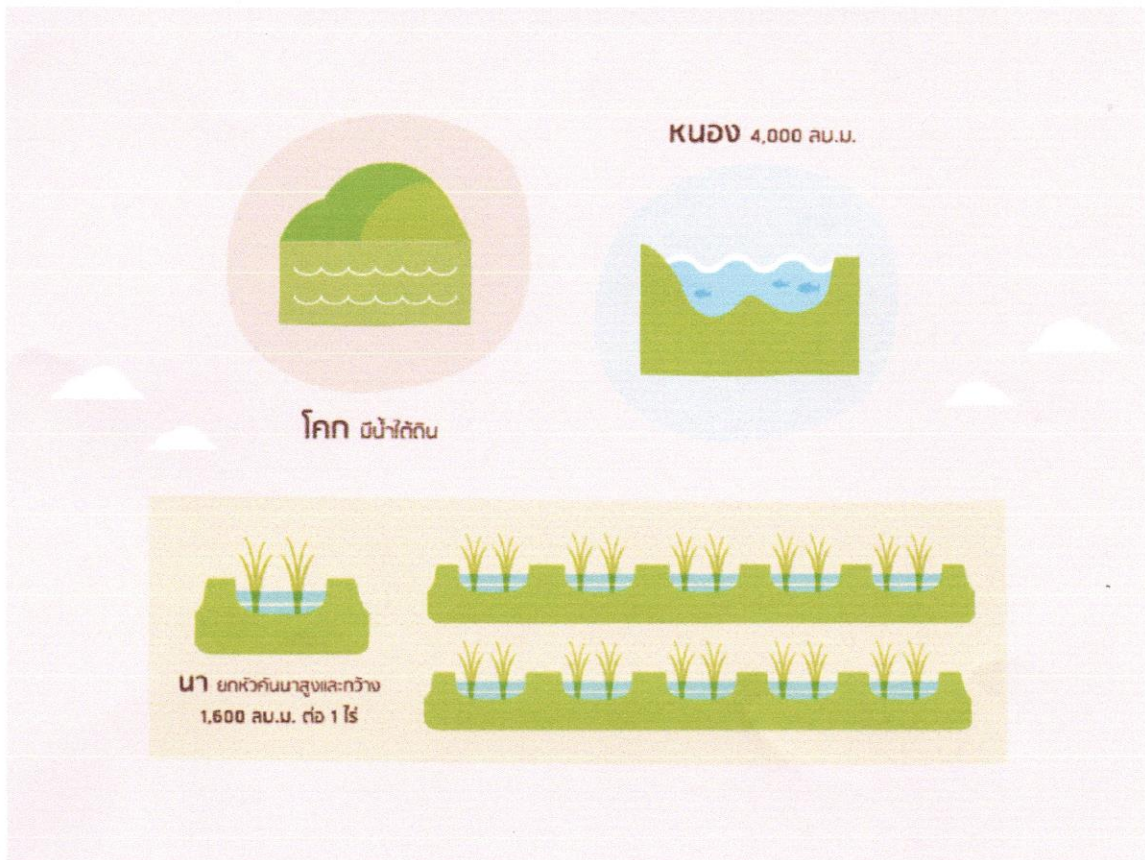
โคก สร้างโคกบนพื้นที่ของตนเอง จากการนำดินที่ได้จากการขุดหนอง นำมาถมเป็นโคกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งปลูกต้นไม้ตามแนวทางศาสตร์พระราชาก็คือ “ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” เพื่อพอกิน เพื่อใช้สอยในครัวเรือนหรือพอกิน และเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยหรือพอกิน จากนั้นประโยชน์อย่างอื่นที่ ๔ คือ ช่วยสร้างสมดุลระบบนิเวศ เพราะใบไม้ที่ร่วงหล่นจะช่วยปกคลุมหน้าดิน ในขณะที่รากจำนวนมากช่วยดูดซับน้ำฝน เพื่อกักเก็บน้ำไว้ได้โคกเป็นน้ำใต้ดินเพิ่มความชุ่มชื้น

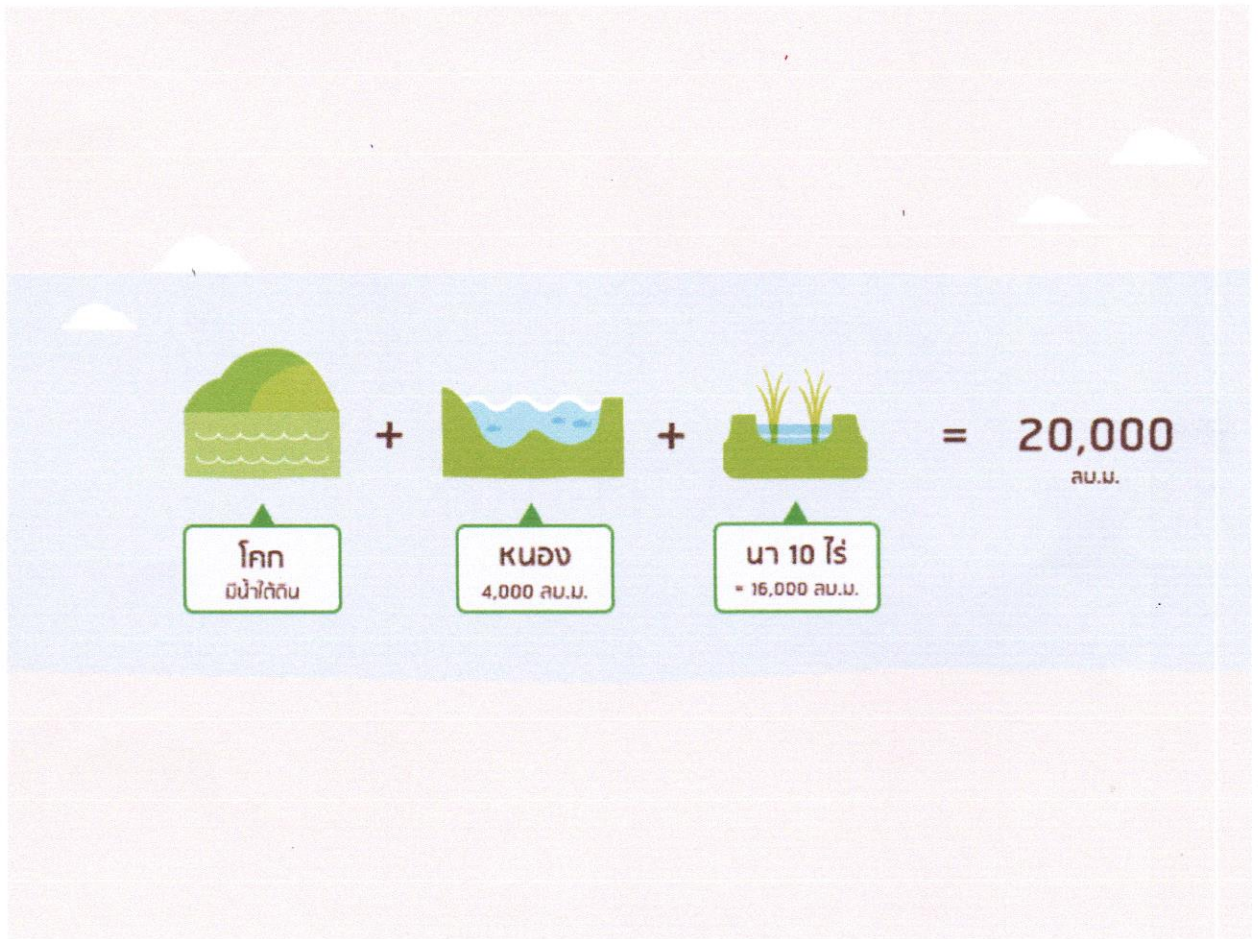
หนอง ขุดหนอง รูปร่างคดโค้งอิสระ ไม่เป็นสี่เหลี่ยม เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ยามหน้าแล้งหรือจำเป็น และสามารถใช้เป็นร่องรับน้ำยามน้ำท่วมหลาก และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลา

นา ยกหัวคันนาให้กว้างและสูงอย่างน้อย ๑ เมตร ธรรมชาติของข้าวจะทะเลาะน้ำไม่จมน้ำตาย เพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำไว้ในนา ขุดร่องใกล้หัวคันนา เป็นที่อยู่ของปลา ปลูก ปั้นหัวคันนาให้มีความกว้างมากพอที่จะปลูกต้นไม้ ปลูกผัก ให้มีรากยึดเหนี่ยวคันนา และเพิ่มพื้นที่ทำกิน

คลองไส้ไก่ ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ โดยขุดให้มีลักษณะคดเคี้ยว เพื่อให้ไหลได้ทั่วถึงตลอดทั้งพื้นที่เพื่อใช้ทำการเกษตรและช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผืนดินและต้นไม้โดยรอบ

ฝายชะลอน้ำ ช่วยชะลอและกักเก็บน้ำจากต้นน้ำไว้ในพื้นที่ เพื่อไม่ให้น้ำหลากลงมาสร้างความเสียหายกับพื้นที่ลุ่มด้านล่างและช่วยกักตะกอนดินไม่ให้ลงมาสะสมในหนอง คลอง บึง หรือเขื่อน นอกจากนี้ สำหรับพื้นที่กลางน้ำฝายชะลอน้ำยังช่วยยกระดับน้ำเพื่อเก็บไว้ในพื้นที่อีกด้วย

ด้วยรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” นี้ หากมีเกษตรกรมีพื้นที่รายละ ๑๐ ไร่ คิดเป็น ๑ หลุม
ขนมครก จะสามารถเก็บกักน้ำได้ปีละประมาณ ๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปีโดยเป็นน้ำบนดินประมาณ
๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร และเมื่อมีป่าชุ่มชื้นจะสามารถเก็บกักน้ำใต้ดินได้เพิ่มขึ้นอีก ถ้าทุกคนในลุ่มน้ำป่าสัก
หรืออย่างน้อย ๑๐๐,๐๐๐ ราย ร่วมมือร่วมใจกันสร้าง ๑๐๐,๐๐๐ หลุมขนมครก จะสามารถเก็บกักน้ำได้
กว่าสี่พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นมากกว่า ๔ เท่าของความจุเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จะสามารถแก้ไขปัญหา
น้ำท่วมได้และที่สำคัญคือมีน้ำเก็บไว้ใช้ยามหน้าแล้ง สามารถปลูกพืชพันธุ์ได้ตลอดปี มีพอกิน พออยู่ พอใช้
เกิดทั้ง “ประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน” ในเวลาเดียวกัน

แบบรายงานเกษตรกร ที่ดำเนินการตามแนวทาง โคกหนองนาโมเดล
 ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 อำเภอ..... จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่	รายชื่อเกษตรกร	ที่อยู่			พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล		

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
 (.....)
 ตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ.....